

[Landbrugsministeren.]

forespurgte Hedeselskabet, som har alle Sagerne, og som forestaar hele Fordelingen, om de kunde give mig Oplysning om, hvorledes det vilde stille sig, naar man vilde holde sig til det Beløb, der er opført paa Finansloven, og spare Pengene ved et saadant Maksimumsbeløb, fik jeg den Meddelelse, at det vilde være længe, inden de kunde give mig Oplysning derom, og det kunde jeg lige saa godt regne ud efter de Meddelelser, jeg havde fra i Fjor. Enhver vil kunne forstaa, at det ikke fremmer Arbejdet, naar man faar Bistand paa den Maade.

Hvad angaar hele Spørgsmaalet om Mergeltilskud, udtalte det ærede Medlem, at dette Tilskud ikke har haft min Velvillie gennem Aarene. Dette er nu ikke ud fra den Betragtning, at jeg ikke anser det for en samfundsgavnlig Foranstaltning. Tværtimod, jeg er jo Landmand mindst lige saa godt som det ærede Medlem og har Erfaring for, at Jorden kan komme i den Situation, at selv om man gøder aldrig saa stærkt med Staldgødning og Kunstgødning, saa kan man, hvis der mangler Mergel eller Kalk, ingenting avle, eller i alt Fald kan Afrøden gaa ned til Halvdelen af, hvad den kunde være, hvis Jorden fik den fornødne Mergel og Kalk; jeg har selv privat høstet den Erfaring, saa jeg ved saa godt som nogen, hvor nødvendigt det er. Men det ærede Medlem maa huske, at der er andre Landmænd i Danmark end de, der bor i Ringkøbing Amt, og som vi repræsenterer, vi, der er valgt derude. Der er over 200 000 Landmænd i Danmark, og skal vi give dem Mergeltilskud paa Beløb fra 1 000 op til 15 000 Kr., tror jeg, det ærede Medlem vil erkende, at det bliver en fuldkommen uløselig Opgave for Statskassen, for Regeringen og Rigsdagen. Og det er ikke mere, som det var for 30—50 Aar siden, at det kun er den fattige, magre Jord, som er mergeltrængende. Nu er Sagen den, at i Østjylland, hvor jeg bor, er Jorden ogsaa mergeltrængende, men dér faar man ikke Statstilskud; det faar ingen i disse Egne, fordi de ikke opfylder den Betingelse, at det skal være mager Jord. Men for en fattig Mand i Østjylland med fed, men mergeltrængende Jord er det lige saa nødvendigt at skaffe sig Mergel, som det

er for en Mand i Ringkøbing Amt eller den øvrige Del af Vestjylland. Derfor er det et Spørgsmaal, man ikke kan komme ud over ved at sige, at vi bevilger glat væk det, der ønskes. Vi maa stille os ens overfor de forskellige Landmænd; hvad der er Ret for den ene, maa ogsaa være Ret for den anden — ganske bortset fra de Skatteydere, som maa betale og intet faar af den Slags Tilskud. Derfor er det et Spørgsmaal, man maa overveje, om man kan fortsætte i Fremtiden med kun at give dem Tilskud, der bor paa den magre Jord, og give dem, hvad de ønsker, uanset om det er Beløb paa 20, 50, 100, 1 000 eller 15 000 Kr. til den enkelte, eller om man maa ind paa en anden Ordning, saaledes at Rigsdagen siger: Vi har Raad til at ofre saa og saa stort et Beløb, og saa maa det komme alle Landmænd til gode under lige Vilkaar. Og jeg kan ikke se andet i Øjeblikket, end at det mest retfærdige maa være, at man støtter dem, der har længst fra deres Marker til de Mergelgrave eller Kalkgrave, de skal have Mergel eller Kalk fra, dem, som har vanskeligst ved at faa den Mergel til deres Jord, som er en absolut Nødvendighed for dem. Jeg tror, det er nødvendigt, at man gaar over til den Betragtning, og derfor vil jeg benytte Lejligheden efter det ærede Medlems Udtalelser til at sige, at jeg ikke er helt sikker paa, at det er rigtigt, at man fortsætter med at lade Fordelingen foregaa gennem Hedeselskabet. Hedeselskabet er efter mit Skøn et udmærket Selskab, men det repræsenterer fortrinsvis visse Dele af Jylland, og det viser sig ved Fordelingen ikke mindst af dette Statstilskud, at man efter mit Skøn ikke øver Ret og Skel overfor de forskellige Landmænd. Jeg kunde derfor tænke mig, at man burde have en Institution, der var mere interesseret i en Fordeling over hele Landets Landbefolkning.

Spørgsmaalet om Rentetilskud til Mergelbaner er jo et helt andet Spørgsmaal. Der er her Tale om Mergel, der udkøres med Tipvogne, om Selskaber, som dannes til at transportere Mergelen fra Mergelgraven til Marken ved Tipvogne. Disse Selskaber faar intet Fragttilskud, da Mergelen ikke transporteres med Jernbane, men i Forhold til det Tilskud, de faar, fremskaffer de langt mere Mergel, end man faar frem under den anden Form. De har gennem